GAZETA KRAKOWSKA

Nro 12.

Z KRAKOWA DNIA 9 LUTEGO 1823 ROKU W NIEDZIELĘ.

— *Z Krakowa.* —

Na *pietnastym* Posiedzeniu Seymu Rzeczypospolitey Krakowskiey dnia 20 Grudnia 1823 r.

Reprezentant Assessor Seymu X. Mateusz *Dubiecki* z powodu uwag Reprezentanta *Majeranowskiego* na trzynastym posiedzeniu Seymu odczytanych, rzucających cień przyciemniaiący świetność Akademii Krakowskiey, przez użyte wyrazy, iż iest kolebką czyli niemowlęciem Nauk, gdy Nayiaśnieyszy Jmperatór Wszech Rossyi Król Polski Naywspanialszy Protektór Rzeczypospolitey zaszczycić Nas raczył wyrazami na wdzięcznych sercach opartemi, iż *iesteśmy Ziemią Klassyczną Muz Polskich*, czerpaiąc przeto Mowca wyrazy te z dawnych Pisarzy Polskich Długosza i Starowolskiego żądał, ażeby obok wniesionego drukowania uwag Reprezentanta *Majeranowskiego* domieszczone zostały wyrazy Nayłaskawszego Protektora i w tem celu Wypis z Długosza i Starowolskiego złożył do Protokułu Obrad Seymowych.(*)

Reprezentant *Majeranowski* w odpowiedzi oznaymił, iż w uwagach nad Obrazem statystycznym Kraiu niemiał na celu pisać pochwał, lecz potrzeb Akademii.

Delegowany Senatór *Radwański* odczytał zastrzeżoną odpowiedź na uwagę Reprezentanta *Majeranowskiego*, w tey między podawanemi środkami zachowania pomników starożytności Stolicę Kraiu zdobiących, dowodził potrzebę utrzymania Bramy Floryańskiey i Wieży Ratuszney, a przytem gdyby uwagi Reprezentanta *Majeranowskiego* doradzaiące zagładę tych Gmachow miały bydź drukowane, zastrzegł obok tych ogłoszenie swey odpowiedzi.

Reprezentant *Majeranowski* obiaśniał powody nastręczaiące zburzenie Bramy Floryańskiey i Wieży Ratuszney, pierwszą raczey za ubliżenie pomnikom Narodowym, a drugą za konieczny środek wzniesienia Gmachu *Sukiennice* zwanego oznaczał.

Reprezentant *Mąkólski* Prezyduiący w Kommissyi Skarbowey dzielił przekonanie w zniesieniu Bramy Floryańskiey i oznaymił, iż Kommissya Skarbowa na iey reperacyą niezamyśla przeznaczyć fun-

(*) *Sola Arctoi Orbis Magistra, Sarmatiae nostrae decus, totius Septemtrionis unicum Athenaeum, Poloniae oraculum, Musarum domicilium, nidus virtutis, propugnaculum Catholicae Religionis atque sanctitatis, Doctorum et Eruditorum Virorum ingeniis. Alma Parens Nostra Cracoviensis Universitas, munere Divino, ferax.*

dusz na Budżeci e.

Marszałek Seymu uwagi powyższe iako wynikaiące z udzielonego Reprezentacyi Obrazu statystycznego Kraiu oświadczył przesłać Senatowi, zostawuiąc władzy Senatu rozwagę nad ogłoszeniem onychże drukiem.

Reprezentant *Majeranowski* wyraził, iż nieżadał drukowania swych uwag, a następnie

Reprezentant *Librowski* odezwał się, iż żądanie drukowania uwag Reprezentanta *Majeranowskiego* wynikło z iego głosu, przyczem obstaiąc, na stwierdzenie wniosku odwołał się do Seymow Królestwa Polskiego na których podobne ogłaszanie drukiem Wniosków i uwag Członków Seymuiących iest praktykowane.

Reprezentant *Soczyński* z Artyk: 98 Statutu Urządzaiącego Zgromadzenia polityczne wniósł, iż każdy glos Reprezentanta bez wpływu Jzby Prawodawczey i Senatu z podpisem Sekretarza Seymu może bydź drukowany.

Reprezentant *Mąkolski* w głoszeniu drukiem Dyaryuszu czynności Seymowych z Urzędu przez Sekretarza Seymu redagowanego, uznawał załatwienie druku każdego w szczególe głosu Reprezentanta w tymże dyaryuszu umieszczonego.

Gdy Reprezentant *Majeranowski*, a następnie Delegowany Senator *Radwański* odstąpili od druku swych głosów.

Sekretarz Seymu odczytał nadeszłe od Senatu Jnicyatywy zniesienia podatku *Subsidium Charitativum* i *Połpodymnego* w myśl proponowanych przez Kommissyą Skarbową modyfikacyi na dwa oddzielne Proiekta rozłożone, które do Kommissyi Skarbowey po opinią Jzba Prawodawcza przesłać postanowiła.

W dalszym postępie działań Seymu Marszałek Seymu doniósł Reprezentacyi o przysposobionych przez Kommissyą Prawodawczą opiniach w materyi nadeszłych od Senatu zaskarżeń Urzędników, i żądał oświadczenia Członków Seymuiących czyli z Artyk: 136 Statutu Urządzaiącego Zgromadzenia polityczne ma zamiar wyłączyć Arbitrów od Naradzeń.

Reprezentant *Heller* w surowym postępowaniu z uchybiaiącemi Urzędnikami porękę zabezpieczenia się od nadużyciow znaydując. żądał wystawienia publiczności, iak dopełniaią obowiązków.

Reprezentant X. *Sołtyk* Delegowany z Kapituły w spodziewanym uniewinnieniu się oskarżonych Urzędników, dzielił życzenie publicznego przedstawienia ich czynów, a następnie

Jzba Prawodawcza bez wyłączenia Arbitrów postanowiła przystąpić do rozpoznania Oskarzeń, i w tym porządku:

Reprezentant *Chwalibogowski* Prezyduiący w Kommissyi Prawodawczey, czytał stanSprawy każdego w szczególnościUrzędnika oskarżonego, z opinią Kommissyi Prawodawczey, która wszystkich obwinionych Urzędnikow za uległaiących oskarżeniu i oddaniu pod Sąd Naywyższy uznała.

Zgromadzenie Reprezentantów z obwinionych Urzędników uwolniwszy iednego z pod oskarżenia, następnych dwóch zgodnie z opinią Kommissyi Prawodawczey za będących w stanie oskarżenia postanowiwszy, pod Sąd Naywyższy oddała, a uzupełniaiąc skład Sądu Naywyższego stósownie do Artyk: 141 Statutu Urządzaiącego Zgromadzenia polityczne, z przygotowanych kar-

tek ile iest Reprezentantów, Marszałek Seymu przedsięwziął ciągnienie losem pięciu Członków Reprezentacyi w Sądzie Naywyższym z Konstytucyi Art: 16 zasiadać winnych, przez skutek losu ogłoszeni zostali Członkami Sądu Naywyższego z grona Reprezentacyi Kraiowey: Reprezentanci *Majeranowski*, *Mieroszewski*, *Paszkowski*, *Piekarski* i Delegowany Senator *Grodzicki*; gdy przy tem z Artyk: 142 Statutu urządzaiącego Zgromadzenia polityczne przynależało do Izby Prawodawczey oznaczyć czterech Sędziów Pokoiu wziętych z kolei według liczb Okręgu do zasiadania w Sądzie Naywyższym, przeto Marszałek Seymu dla zachowania wskazanego koleino obioru Sędziów Pokoiu polecił Sekretarzowi Seymu wypisanie Listy Sędziów Pokoiu, którzy poprzednich Seymów Sąd Naywyższy składali, a następnie odroczył Posiedzenie Seymu do dnia 21 Grudnia r. 1822.

Na *szesnastym* Posiedzeniu Seymu dnia 21 Grudnia 1822.

Marszałek Seymu w porządku wyznaczenia czterech Sędziów Pokoiu do składu Sądu Naywyższego odczytał Izbie Prawodawczey Listę użytych do tego Sądu na poprzednich Seymach Sędziów Pokoiu, a biorąc dalszą koley podług liczby Okręgów, na propozycyą Marszałka Izba Prawodawcza na Członków Sądu Naywyższego mianowała Sędziów Pokoiu *Trzcińskiego*, *Lipczyńskiego*, *Łąckiego*, i X. *Kozłowskiego*. Po uskutecznionym powyższym Wyborze Członków w Sądzie Naywyższym z Reprezentacyi i Sędziów Pokoiu zasiadać maiących, Marszałek Seymu oznaymił stosownie do Artyk: 42 Statutu Urządzaiącego Zgromadzenia polityczne uwiadomić Senat o potrzebie wyznaczenia trzech Członków Senatu do składu Sądu Naywyższego, i przytem wezwał Sekretarza Seymu, ażeby zapadłe decyzye oddaiące Urzędników Oskarżonych pod Sąd Naywyższy były tymże wręczone z nakazem podania w ośmiu dniach po trzech Obywateli w Sądzie Naywyższym z ich strony zasiadać maiących, pod rygorem utraty tego dobrodzieystwa, gdyby w terminie zawito oznaczonym podania niedopełnili.

Reprezentant X. *Sołtyk* Delegowany z Kapituły przymawiaiąc się do będącey w ciągu rozwagi Izby Prawodawczey materyi Oskarżeń Urzędników, gdy P. *Kasprzycki* Wóyt Gminy VII. M. Krakowa z pod Oskarżenia uwolniony został, uczynił Wniosek, ażeby tenże do Urzędu był przywrócony, i odebrał połowę pensyi z czasu trwaiącey suspensy.

Delegowany Senatór *Radwański*, oznaymił, iż P. *Kasprzycki* przez skutek uwolnienia z pod oskarżenia wraca do Urzędu, lecz gdy Wóyci niemaią pensyi do Urzędu przywiązaney tylko na koszta kancellaryi, te przeto za nieodłączne do pokrycia potrzeb kancellaryi w czasie trwaiącego Zastępstwa uznawał.

Reprezentant Hr. *Zeliński* oświadczył, iż Budżet Kraiowy utwierdza, że Wóyci niemaią pensyi tylko koszta kancellaryi do Złp. 1400 rocznie oznaczone, które koszta, że są konieczne, stosunki urzędowania Woytów okazuią, zawsze iednak uwolniony z pod oskarżenia ma prawo żądać od Zastępcy ścisłego Rachunku i zwrotu Remanentu.

Delegowany Senator *Radwański* nieznaydował przepisów obowięzuiących

Wóytów do zdawania Rachunków z kosztów kancellaryi i te do wydatków Zastępcy przeznaczał.

Reprezentant *Librowski* utrzymywał, iż wydatki Wóytów nie są tak znaczne, i ci kwotę Budżetem oznaczoną raczey za pensyą uważaiąc, w tym duchu żądali na tym Seymie podwyższenia płacy, a tak popieraiąc Mowca wniosek Delegowanego z kapituły, żądał powrócenia P. *Kasprzyckiemu* połowy pensyi, gdy druga połowa z Urządzen Zastępcy przypada.

Reprezentant *Soczyński* obiaśniał, iż koszta kancellaryi Woytów nie są tak małe, zwłaszcza że do opisania statystycznego Mieszkańców swey Gminy zmuszeni są przybierać kancelistów, i przy gorliwości Obywatelskiey, czyniąc posługę publiczną, wystawieni zostaią na ponoszenie znacznych kosztów, dla których pokrycia Mowca odwołał się do swego wniosku podwyższenia Wóytom kwoty dotąd pobieraney.

Reprezentant *Haller* przyznawał koszta kancellaryi temu co zastępował Urząd, gdy iednak uwolniony z pod oskarżenia przez pomyłki w urzędowaniu dopuszczone, stracił zaufanie publiczne, przeciwił się przywróceniu onegoż do Urzędu.

Reprezentant *Kozłowski* z uwagi, że Jzba Prawodawcza nie iest Sądem, i tylko ma prawo oddania Urzędnika pod oskarżenie, wniósł, iż P. *Kasprzycki* przez niedanie mieysca oskarżeniu, za niewinnego uznany, zyskuie prawo przywrócenia do Urzędu, i w tym rozpoznanie Senatowi zostawiał.

Marszałek Seymu wezwał Reprezentanta X. *Sołtyka* o złożenie wniosku na piśmie, a Jzba Prawodawcza postanowiła przesłać ten Senatowi.

(Dalszy ciąg w następnym Nrze Gazety umieszczonym będzie.)

Leon Chwalibogowski,
Sekretarz Seymowy.

Z Poznania d. 24 Stycznia.

Nasze towarzystwo ziemskie kredytowe wydało w ninieyszym terminie Bożego Narodzenia pierwsze swe listy zastawne, i rozpoczęło przez to działania, których w krótce widzieć się dadzą skutki, co dzieci nasze uwielbieniem napełniać będą.

Prawidła szacowania dóbr Ziemstwu naszemu wskazane, są skrupulatnieysze i niższe, od używanych przy szacowaniu na dzierżawę Królewszczyzn, i zapewniaią płacenie prowizyi nawet w razie trwania niepomyślnych stosunków właścicieli ziemskich. Lecz dwie zachodzą istotne odmiany, któremi się nasz system od dotychczasowych różni.

I. Doświadczony iuż niestety przypadek niepomyślny, iż Dyrekcye Ziemskie wypłaty swe zawieszaią, nie może przeszkadzać posiadaczowi listów zastawnych w dochodzeniu prawa swoiego. W przypadku takowym hipoteka specyalna stawa niezwłocznie w rękoymii ze wszystkiemi skutkami, a Sądy obowiązane są, na zawezwanie wierzyciela, udzielić prawney pomocy przeciw oddaney mu w zastaw włości.

II. Towarzystwo połączone iest z funduszem amortyzacyynym, który się utwarza z iednego procentu opłaconego przez dłużnika listu zastawnego prócz prowizyi 4 od sta. Tylko w przeciągu lat 5 wolno się zapisywać do Towarzystwa. Po upływie tego czasu nikt więcey przyiętym nie będzie. Związek się zamyka, amortyzacya zaczyna; w

lat 41 kończy się, dług całkowity zaspokoiony, i towarzystwo się rozwięzuie.

Systema więc to nie zachęca do r..bienia długów, owszem obecny stan zadłużenia uważa za chorobę, na którą uśmierzaiące postręcza lekarstwo.

Swiatło o oszczędność oyców gotuie dzieciom błogą nader przyszłość. Będziem znowu mieć właścicieli ziemskich, którym kilka po sobie następnych nieszczęśliwych lat, sprowadzonych koleią wypadków przyrodzenia lub polityki, nie wydrą własności. Rząd w razie potrzeby znaydować będzie między swemi posiedzicielami ziemskiemi te sposoby, których mu tylko używaiący miru ziemianin z radością dostarcza.

JW. Zerboni di Sposetti, Prezes W. Xięstwa Poznańskiego, twórca naszego Towarzystwa Kredytowego, wyraża w przedmowie do pierwszego proiektu z d. 15 Stycznia 1819 przesyłaiąc go pod roztrząśnienie obywatelstwa: Posiedziciele ziemscy, którzy posiadanych przez siebie dóbr nie są właścicielami, są dla siebie i dla ogołu szkodliwemi. Wszystko Rządowi zależeć na tem powinno, ażeby grunt i ziemia, to nieiako od całego społeczeństwa pochodzące nadanie, ten wspólny skarb narodu, podstawa iego istnienia, takim tylko powierzane były osobom, któreby rzeczywistemi onychże były właścicielami, nie zaś tylko wierzycieli swoich administratorami, a zatem były w stanie, trwałe i naywyższe ilemożna z nim swoich ciągnąć zyski. — Te niemogące bydź dosyć ocenionemi słowa, przyięte zostały z takim żywym zapałem, że na pierwszey zaraz obradzie, wszyscy bez wyiątku Deputowani prowincyi, oświadczyli w imieniu swych władzodawców, iż nie chcą do żadnego innego, tak tylko połączonego z funduszem amortyzacyi, przystąpić związku kredytowego.

Z Paryża d. 24 Stycznia.

Ministeryium nasze układa się ciągle z roialistami naywiększy wpływ maiącemi, i to właśnie wtey chwili, w którey codziennie nowi i dawni deputowani z powodu rozpocząć się w krótce maiących posiedzeń przybywaią. Rozchodzi się także wieść, że woyna przeciw Hiszpanii iest postanowiona, i że Hr. Villele prosił Króla z tey przyczyny o uwolnienie siebie od prezesowstwa rady Ministrów, zatrzymuiąc tylko Ministerstwo skarbowe. Xże Angouleme obiąć ma naczelne dowództwo nad woyskiem w Piereneach, Jenerał Guillemino będzie naczelnikiem głównego sztabu, a Xiążęta Belluny i Reggio dowodzić będą skrzydłami prawem i lewym. Te i tem podobne krzyżuiące się wieści wpływaią na papiery publiczne, które znowu o 2 Fr. spadły.

O osnowie przywiezionego d. 20 przez gońca z Madrytu pisma nic daley niesłychać, iak tylko, że Posłowie Austryiacki, Rossyyski i Pruski d. 13 wyiechali z Madrytu i w krótce tu przybędą.

Jedno z pism tuteyszych twierdzi, iż Rząd Francuzki odrzucił pośrednictwo Anglii względem spraw Hiszpańskich. Jnne zawiera proiekt konstytucyi dla Hiszpanii na wzór Francuzkiey, dodaiąc, że konstytucyia r. 1812 iest dziełem pośpiechu i fałszywych wyobrażeń prawodawców Kadyxkich.

Poseł Francuzki, Hr. Lagarde, miał zostać z Madrytu odwołany, i Rząd rozesłać miał gońców do wszystkich Europeyskich Dworów z doniesieniem o postanowieniach gabinetu naszego względem Hiszpanii.

Wyszło tu ulotne pismo wystawiaiące użyteczność woyny przeciw Hiszpanii.

D. 21 w rocznicę śmierci Ludwika XVI słuchał Król Mszy S. w swoich pokoiach, a Arcybiskup Troyes odczytał testament Króla męczynnika W Kościołach katedralnym, S. Dyonizego i Ewanielickim odprawiły się także żałobne nabożeństwa i testament z kazatelnic odczytany został.

Angielski Poseł przy naszem Dworze, P. Stuart, odebrać miał inne przeznaczenie, ale następca iego, ieszcze nie iest wiadomy.

Z iednego z naszych okrętów zabrano dzienniki i listy pisane z Hayti do PP. Lafayette, Manuel, Ben. Constant, i t. d.

Od granic Hiszpańskich d. 14 Stycznia.

Lord Fitzroy Sommerset przeiechał d. 15 b. m. przez Baionę do Madrytu.

Marszałek polny Borges przybył d. 5 do Perpignanu, dla obięcia dowodztwa nad artyleryią w korpusie obserwacyynego woyska.

Jenerał Torrijos osadził warowne stanowiska w wyższey Nawarze i odparł oddziały woyska wiary do dolin. Utrzymuie związek z woyskami w Arragonii; jazda iego stoi w okolicach Pampelony, a głowne miasta w Nawarze maią większe lub mnieysze osady. — — Sześć pułków liniiowey piechoty, 3 konnicy i 16 bataliionów milicyi idą teraz przez Kastyliią do Nawarry.

Rzemieślnicy w Perpignanie podięli się dostawienia woysku wiary broni, pałaszów i kaszkietów, wszystkie te rzeczy maią bydź na ostatnią granicę odwiezione. Żołnierze ćwiczonemi są pilnie robieniu bronią i spodziewaią się w krótce powrócić do swey oyczyzny. Prosili oni o pozwolenie zebrania się w liczbie 1200 ludzie w nagraniczney wsi Francuzkiey, lecz im odmówiono, ponieważ byłoby to uciążeniem dla mieszkańców. Dla zaszłych kłótni nad rzeką Tech rozkazano stoiących tam żołnierzy wiary rozłożyć po wsiach na północ od Perpignanu.

Osady w Puicerda i Belver otrzymały mundury i żołd zaległy.

Odonel udać się miał do Baiony; korpus iego stoi pod Lumbier i Sanguessa. W Hiszpanii miał wiele do pokonania przeciwności; starał się w korpusie swoim zaprowadzić karność i porządek, który w początkach przyiął go z dowodami szacunku i przychylności. Ale zaledwo oddaliła się Rejencyia z Katalonii, gdy iego nieprzyiaciele odmalowali go iako niebezpiecznego człowieka z powodu iego proiektów i związków z niektóremi konstytucyionistami, chociaż iego znane kroki powinny go były zasłonić od podobnego podeyrzenia.

Zbiegli do Baiony roialiści oczekuią co chwilę Jenerała Quesady, który obiąć ma naczelne dowództwo w Nawarze. — Baron Eroles uwiadomiony urzędownie został, że roialiści opanowali miasto i cytadelę Monson w wyższey Arragonii, i że konstytucyionistom znaczną liczbę mundurów zabrali.

Z Madrytu d. 14 Stycznia.

Minister spraw zagranicznych San Miguel doniosł Stanom na posiedzeniu d. 9 b. m. o odebraniu urzędowych pism Gabinetów Francuzkiego, Rossyyskiego, Austryiackiego, i Pruskiego przez Posłów tychże Mocarstw w Madrycie, dodaiąc, iż lubo osnowa ich właściwie do Stanów nie należy, Rząd J. K. Mci.

chce iednak przez ich udzielanie, wraz z odpowiedziami na nie, okazać iak dalece dobre porozumienie pomiędzy obiema władzami zachodzi. Rząd pochlebia sobie, iż wynalazł w tey sprawie średnią drogę, którą mu patryotyzm i godność narodu wskazały. Tu odczytał Minister naprzód notę Francuzką i następuiącą na nią odpowiedź:

Do pełnomocnego J. K. Mci Ministra w Paryżu.

Rząd J. K. Mci odebrał w tey chwili udzieloną sobie notę, którą N. Król Francuzki Ambassadorowi swoiemu przy dworze tuteyszym przesłać rozkazał, i ktorey JWPan dla własney wiadomości masz tu kopiią załączoną. — Rząd J. K. Mci nie wiele ma do czynienia uwag nad tą notą. Ażebyś iednak JWPan nie znalazł się w kłopocie względem postąpienia, iakie masz w tey okoliczności zachować, uznał za swóy obowiązek udzielić Mu otwarcie swoie mniemanie i postanowienia. — Rząd Hiszpański wiedział bardzo dobrze, iż przyięte dobrowolnie przez Hiszpanią instytucyie wzbudzą w niektórych Gabinetach zazdrość i będą przedmiotem narad w Weronie. Ale stały w swoich zasadach i postanowieniach bronienia, coby bądź kosztowało, ninieyszego swoiego systematu i niepodległości narodowey, oczekiwał spokoynie na wypadek tego Kongressu. — Hiszpaniia rządzi się konstytucyią, która w r. 1812 była ogłoszona, przyięta, zaprzysiężona i od wszystkich Mocarstw znayduiących się na Kongressie Werońskiem uznana. Wiarołomni doradcy odwiodli N. Króla Ferdynanda VII, iż za powrotem do Hiszpanii nie zaprzysiągł tego kardynalnego prawa, którego cały naród żądał, i bez upomnienia się żadnego z Mocarstw, które go uznały, przemocą zniszczone zostało. Sześcioletnie doświadczenie i powszechna wola nakłoniły iednak J.K.M. w r. 1820 do przychylenia się do życzeń Hiszpanów. — Tego rodzaiu zmiana wzbudzić naturalnie musiała w niektorych ludziach nieukontentowanie, co iest nieodzownym skutkiem każdey reformy maiącey za cel pomnieyszenie nadużyciów. Zawsze znayduią się w narodach poiedyncze osoby, które przyzwyczaić się nie mogą do panowania rozumu i sprawiedliwości. — Obserwacyyne woysko, które Francyia pod Pireneami utrzymuie, niepotrafi uśmierzyć zaburzeń, których Hiszpaniia doznaie. Okazało owszem doświadczenie, iż istnienie kordonu zdrowia, który zamienił się potem na obserwacyyne woysko, pomnożyło ieszcze liczbę fanatyków, którzy po prowincyiach naszych bunt podżegaią, ponieważ utwierdzało mniemanie o bliskiem iego na ziemię naszą wkroczeniu. — Gdy zasady, widoki lub troskliwość, które wpływały na postąpienie zebranych w Weronie Gabinetów, Rządowi Hiszpańskiemu za skazówkę służyć nie mogą, przeto wstrzymuie się w tey chwili z odpowiedzią na tę część instrukcyi Hr. Lagarde, która tycze się Kongressu. — Jak Rząd J. K. Mci, tak naród Hiszpański pragną iąk nayszczerzey dni ciszy i spokoyności, i wprzekonaniu, iż uśmierzenie ich cierpień bydź tylko może dziełem czasu, przykładaią się oba, ile im powinność nakazuie, do przyśpieszenia go użytecznemi i zbawiennemi środkami. — Rząd Hiszpański umie cenić ofiarowanie N. Króla Francuzkiego przyłożenia się ile możności do szczęśliwości Hiszpanii; ale przekonany iest, iż sposoby i przezor-

ności środki, które J. K. M. przedsiębierze, przeciwny tylko wypadek sprawić mogą. — Pomoc, którąby Rząd Francuzki w tey chwili Hiszpańskiemu dać sądził, iest czysto *negative*; musiałby bowiem rozwiązać Pireneyskie swoie woysko, wypędzić nieprzyiazne Hiszpanii fakcyie, które do Francyi uciekaią, oświadczyć się dzielnie przeciw tym wszystkim, którzy maią upodobanie nayokropniey czernić Rząd J. K. Mci, iako też instytucyie Hiszpańskie i Stany. To nakazuie prawo narodów, prawo, które wszędzie iest szanowane, gdzie tylko panuie oświata. — Mówić, iż Francyia pragnie dobra i spokoyności Hiszpanii, gdy tymczasem rozżarza ciągle pochodnią niezgody, która dokuczaiące iey cierpienia utrzymuie, oznacza zapuścić się w przepaść sprzeczności. — Jakiekolwie Rząd N. Króla Francuzkiego w teraźnieyszych okolicznościach uzna za potrzebne postanowienia, Rząd J. K. Mci postępować spokoynie będzie na drodze, którą obowiązki, sprawiedliwość, iego sprawy, stały charakter i przywiązane do zasad konstytucyynych, przez które naród na którego zostaie czele, tak wysoko się odznaczył, iemu przepisuią; i nie wchodząc w rozbiór hypotetycznych i amfibologicznych wyrazów zawartych w instrukcyi Hr. Lagarde, kończy, iż spokoyność i szczęśliwość narodu, iako też wszystkie żywioły, które iego dobro pomnożyć mogą nikogo żywiey nad niego nie interessuią. Jego hasłem i skazówką teraźnieyszego i przyszłego postępowania iest stałe przywiązanie do konstytucyi r. 1812, pokóy z narodami i postanowienie, iż nikt niema prawa mięszać się do spraw iego. — JW. Pan iesteś upoważniony udzielić to pismo Ministrowi spraw zagranicznych i na żądanie dać mu onego kopiią. Jego bystrość i mądrość poddadzą Mu bezwątpienia sposób, iaki masz w tey chwili względem utrzymania powagi Hiszpanii zachować. Oto są udzielenia, które JW. Panu z rozkazu J. K. Mci czynię.

(podp.) *Evarist San Miguel.*

Potem odczytał wzmiankowany Minister pisma Gabinetów Austryickiego, Pruskiego i Rossyyskiego i w odpowiedzi na nie okólnik do Posłów Hiszpańskich, (co wszystko umieszczone iest w przeszłym Nrze gazety Krakowskiey.) Wielu członków żądało, aby natychmiast uchwalić adres do J. K. Mci; ale Prezes przełożył, iż nie należy nic czynić z pośpiechem i radził polecenie kommissyi dyplomatyczney wygotowanie w tey mierze proiektu, co uchwalono. D. 11 Deputowany Galiano wniósł w imieniu rzeczoney kommissyi proiekt do adressu, który iednomyślnie przyięty został, i Jenerała Riego mianowano prezesem deputacyi do zaniesienia tego poselstwa J. K. Mci, którego treść iest następuiąca: "Stany oznaymuią W. K. Mci, że z wielkim zadziwieniem słyszały obiawienia w notach Gabinetów Paryzkiego, Wiedeńskiego, Berlińskiego i Petersburgskiego, i lubo do nich nie należy sądzić, co wzmiankowane Gabinety do podobnych oświadczeń zpowodowało, równie iaki skutek sprawią dane na nie odpowiedzi W. K. Mci Rządu, postanowiły iednak żadney nieoszczędzać ofiary, iak tylko za potrzebną uznana zostanie, do utrzymania powagi i świetności konstytucyynego tronu, niepodległości, wolności i honoru narodu Hiszpańskiego.,,

Posłowie Austryiacki, Pruski i Rossyyski żądali paszportów i iutro opuszczą Madryt. Francuzki nie czyni ieszcze żadnych przygotowań do wyiazdu.

Stany upoważniły Rząd do układania się z odpadłemi południowey Ameryki prowincyiami. Tymczasem porty ich z strony Hiszpanii uznane są za otwarte dla sprzymierzyńców Hiszpanii i ich towarów. Toż samo postanowiono względem Portu Kuba, i w przypadku potrzeby dozwolono tę wyspę osadzić woyskiem sprzymierzonego Mocarstwa. Nakoniec uchwaliły Stany, ażeby w wielką xięgę długów kraiowych zapisano 2 mill. realów, iako należność za zabraną przez morskie rozboie własność Angielską.

Przybycie Brygadyiera Manso uratowało Torosa, która zdawała się chcieć poddać fakcyionistom. — D. 5 b. m. Bessieres, Royo &c. usiłowali podeyść Saragossę, ale nie udał się ich zamach. — Dla zmuszenia do poddania się Mequinenzy oczekiwano naywielkie działa z Barcelony.

W tey chwili zachodzą między Hiszpaniią i Angliią ważne układy przez kommissyie nietylko w Londynie, ale i w Madrycie. Zdaie się, iż rzecz idzie nie tylko o traktat handlowy, ale nawet o dostawienie z Anglii wszystkich potrzeb, których półwyspie Hiszpańkie w tey chwili potrzebować może.

DODATEK
DO Nro 12.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 9 LUTEGO 1823 ROKU W NIEDZIELĘ.

Z Londynu d. 20 *Stycznia.*

Możemy wyraża (iedno z pism tuteyszych) z pewnością powiedzieć, doczegośmy dawniey nie byli upoważnionemi, iż Rząd nasz nie wierzy, aby w tey chwili nastąpić mogła woyna między Francyą i Hiszpaniią, i całego swoiego dołoży wpływu do zapobieżenia oney. Dołoży wszelkich sposobów do nakłonienia Francyi dopokoiu; może woyna nastąpi,ale później. Cokolwiek bądź mówią o zgwałceniu granicyFrancuzkiey lub o notach 3ch Mocarstw, przypomnieć sobie należy, iż wyiąwszy odwołanie Posłów, Rossyia zaraz po zaprowadzeniu konstytucyi Hiszpańskiey takieyże osnowy podała Hiszpańskiemu Posłowi w Petersburgu notę, a ta nie nieprzerwała dobrego porozumienia pomiędzy obiema kraiami. — Jnne pismo tak mowi: "Dzisieyszey polityki, która woynę rodzi lub ią wstrzymuie, porównać nie można z przeszłą, gdzie szło o nabycie kraiów lub zapewnienie na przyszłość do nich większego wpływu. Dzisieyszey polityce idzie o zasady, ale w tey sprzeczce zapalić się łatwo mogą namiętności, ponieważ często fałszywe nawet mniemania poczytane są za prawdziwe, i trudno o ich fałszu przekonać drugą stronę. Dwa znaczące kraie, Francyia i Hiszpaniia, znayduią się teraz w tym przypadku, i powaśnienie ich tak daleko zaszło, iż obustronne woyska stoią w gotowości do boiu. Co bądź więc się stanie, Angliia pozostanie systemowi swoiemu wierną i mieć będzie uwagę na powszechne i własne swoie dobro.,,

Papiery nasze spadaią i podnoszą się stosownie do nadchodzących na giełdę pomyślnieyszych lub smutnieyszych doniesień.

Jedno z naszych pism zawiera prywatny list z Paryża pod d. 12 Stycznia podług którego osnowy Hiszpaniia stosuie się do życzeń i woli Anglii. Pismo to musiało bydź powtórnie drukowane, dla dogodzenia ciekawości publiczney.

Niedawno Pani Astley, posiadaczka znaczney węglaney kopalni niedaleko Manszestru, zaprosiła na wieczerzą do podziemney tey iaskini wiele dam. Niektóre z zaproszonych na tę węglarską ucztę obiął przy spuszczaniu się strach i kilka tylko odważyło się spuścić w tę czarną odchłanią. Stół zastawiony był w głębi na 245 stóp Angielskich.

Parowe statki, które używane teraz są wewnątrz Ziednoczonych Stanów północney Ameryki, podobne są do pły-

waiących pałaców. Wiele z nich maią sale 8 stóp wysokie, 120 długie, a 28 szerokie, wykładane machoniowem drzewem, w których 120 osób wygodnie u stołu siedzieć może. Podobny statek upływa z Nowegoiorku do Albanii w 20 godzinach 160 mil Angielskich i zabrać może do 800 osób.

Z Nowegoiorku piszą, że izba Reprezentantów przyięła bil względem wytępienia rozboyników morskich, 160,000 dolarów wyznaczono na zbudowanie lekkich okrętów, dla dognania rozboyniczych, które przed wielkiemi zwykły uciekać na mialczyzny, gdzie te dostąpić nie mogą. Kilka woiennych Angielskich okrętów przybyło do Hawanny, dla umówienia się z tameyszym Rządem Hiszpańskim względem wytępienia powyższych rozboyników. Pod brzegami Kuby krążą iuż 2 woienne okręty.

Z Lizbony d. 6 Stycznia.

Na posiedzeniu Stanów d. 31 Grudnia Minister spraw zagranicznych złożył pismo względem politycznych stosunków Portugalii z innemi Europeyskiemi Mocarstwami, w którem między innemi wyraził: " J. K. M. żądał po przyiaźni Anglii otwartego oświadczenia; nie wątpił, iż Portugalia po takowem zaręczeniu nie będzie potrzebowała wchodzić w nowe związki. Lecz ieżeliby Anglia przy zasadach teraźnieyszey swey polityki nie uznała za potrzebne dać Portugalii nowego dowodu swey przyiaźni, J. K. M. nie sądzi wprawdzie, aby przez to przerwane bydź mogły pomiędzy obiema kraiami stosunki handlowe i dobre porozumienie, ale przez nowe układy szukaćby musiał wsparcia, iakiego półwyspie w tey chwili przeciw zagrożeniu czterech wielkich Mocarstw potrzebuie. Na tak poufałe i przyiacielskie wezwanie, odpowiedziało Ministeryium Angielskie: że Anglia w wszelkich okolicznościach nie uznaie prawa mięszania się do wewnętrznych spraw innych kraiów, i obowięzuie się dać Królowi Portugalii wszelką pomoc, iakiey tylko potrzebować może. To przyrzeczenie iest tylko powtórzeniem tego, co Anglia w innych czasach i z inney okazyi wyrzekła, nie ściągą się do politycznych naszych urządzeń i ma tylko za cel, iż wewnętrzne nasze urządzenie nie przerywa zachodzących dotąd pomiędzy obiema ludami stosunków. Z takowego oświadczenia zobaczy cała Europa, czego się od tego Mocarstwa spodziewać możemy w wielkim boiu, w który wplątanemi bydź możemy. Rząd J. K. Mci przekonany o często powtarzanych uczuciach Angielskiego Gabinetu, nie zaniedba ich użyć przy środkach do zapewnienia niepodległości Portugalii. „ — Stany nakazały to pismo drukiem ogłosić.

Jenerał Madeiro, który zamknąwszy się w Bahii, nie uznał nowego Cesarza Brazylii, donosi Rządowi o przykrem swoim położeniu i żąda posiłku. Dodaie nadto, że ochotnicy Montevideo zarażeni iuż są duchem Brazylianów, oświadczyli się równie iak ich Dowódca Baron Laguna, za Cesarzem, opuścili Montevideo i złączyli się z woyskiem Brazyliyskiem. Stósownie do rozporządzenia Cesarza Laguna upoważniony został do rozwiązania rady woienney, oddalenia wszystkich podofficerów i żołnierzy, którzy tego żądać będą. Rada udzieliła ten rozkaz dywizyi, i wszyscy Portugalczykowie postanowili iednomyślnie bronić honoru i sprawy oyczyzny, chociaż wiedzieli, że Laguna znayduie

się tylko o 18 godzin drogi z 1500 Amerykańskiey konnicy. Doniesiono o tem Jenerałowi Madeira i żądano pieniędzy dla woyska i kilku woiennych okrętow, któreby z fregatą Thebis zasłonić twierdzę mogły przeciw napadowi. Jenerał ten uciekł się w tey mierze do stanu handlowego i żąda od Rządu środków dla utrzymania niektórych punktów w Brazylii.

Od granic Tureckich d. 10 Stycznia.

Podług doniesień z Stambułu pod d. 26 Grudnia Janczarowie niewiele okazuią posłuszeństwa. Rząd nakazał 25 kompaniiom tych zuchwałych żołnierzy wyruszyć w pole przeciw Persom; lecz zaledwo dowiedzieli się o tem, oświadczyli zaraz, iż nie opuszczą stolicy. Zdaie się, iż po odniesionem zwycięztwie nad Haled-Effendem maią ieszcze ważnieyszy zamach w zamiarze, kubo po obaleniu tego ich nieprzyiaciela nie pozostał im żaden pozór do nieufności. Nieposłuszeństwo to miało niemało przestraszyć Sułtana, i rozkazał niedawno mianowanego Agę oddalić z stolicy, co podstępem uskutecznionem zostało. Lecz opór Janczarów każe lękać się smutnych wypadków. — Nowy Kapitan Basza który powrócił z Gallipoli, przepędza dzień i noc w zbroiowni i przyspiesza roboty lecz Grecy maią za Dardanellami przewagę, i nawet Spektator Smirneński pod d. 6 Grudnia opisuiąc ducha Greków na wyspach wyraża między innemi: " Jak rzeczy dziś stoią, zdaie się prawie niepodobieństwem, aby wyspiarze wsteczny krok uczynili lub powstanie ich inaczey ukończyć się mogło iak zupełnem ich wytępieniem, albo zwycięztwem ich sprawy. „ — Toż pismo pod d. 13 Grudnia zawiera dosyć pomyślną wiadomość o stanie Greków na wyspie Kandyi.

Nadeszłe z Bitoglia listy donoszą: że Turcy postawili Larissę w stanie obrony, ale za to z większey części Tessalii ustąpili.

Na wyspie Chios w pierwszey chwili po zdarzeniu pod Tenedos zamordowali Turcy wprawdzie kilkunastu Greków, ale potem nie targnęli się na nich; owszem sami zostaią w obawie, ponieważ dla ich obrony niema flotty na morzu, a w Jpsara oprócz mnostwa zbroynych okrętów znayduie się w gotowości wiele palnych statków do nowego przedsięwzięcia.

Z Tryiestu d. 17 Stycznia.

W tey chwili nadeszła tu wiadomość z wód Jpsary, że Grecy przedsięwzięli wyprawę przeciw Scio i tę wyspę znowu Turkom wyrwali. Słychać, iż to przedsięwzięcie ma związek z daleko ieszcze obszernieyszem. W Smirnie zachodzi wielka trwoga, ponieważ Grecy w tamteyszych wodach wszystkie zabieraią okręty.

Z Bruxelli d. 24 Stycznia.

N. Król wyznaczył dla ubogich w Hadze 3500 Zł. — Z powodu urodzin Xiężny Oranii iest dziś wielka gala u Dworu, a d. 5. Lutego dany będzie bal na 600 osób.

Angielskie i Niederlandskie okręty przyymowane teraz są w obustronnych portach iako narodowe.

Z Cambrai donoszą pod d. 17 b. m. że 15 do 16,000 woyska różney broni, które z twierdz Francuzkich od Strazburga aż do Dunkierki zgromadzono, udało się do obserwacyynego woyska nad granice Hiszpańskie.

W przeciągu dni ostatnich przebiegło tędy 8 handlowych gońców z Paryża do Amsterdamu.

Naywiększe stopnie zimna i ciepła.

Dnia 30 Stycznia 1823	stopni zimna	—	2, 0
— 31 . . .	ciepła	†	2, 2
— 1 Lutego . .	—	†	4, 4
— 2	—	†	0, 6
— 3	—	†	1, 2
— 4	—	†	0, 6
— 5	—	†	0, 8

TEATR NARODOWY.

W Niedzielę i we Wtorek d. 9 i 11 Lutego 1823 r. dane będzie w Sali przy TeatrzeREDUTY, czyli Bale Maskowe.

W poniedziałek d. 10 Opera w 2 aktach z muzyką P. Milera pod nazwiskiem: *Swięto Słońca Braminów.*

We Czwartek zaś Komedyia w 5 aktach pod nazwiskiem: *Gorno uczone Kobiety.*

DONIESIENIA.

Pisarz Trybunału Pierwszey Jnstancyi Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu, podaie ninieyszem w skutek Art. 960 K. P. S. do publiczney wiadomości, iż na Audyencyi Trybunału Pierwszey Jnstancyi Wolnego Miasta Krakowa pod Liczbą 106 w Krakowie posiedzenia swe odbywaiącego, przez publiczną Licytacyą sprzedanym zostanie Dom murowany w Krakowie na Piasku przy ulicy Biskupiey w Gminie 7mey pod Liczbą 57 stoiący do niegdy s. p. Jana Goldszpan należący, a to w drodze pertraktacyi maiątku po nim pozostałego na popieranie Sadowego Zastępcy Praw nieobecnych sukcessorów zmarłego Jana Goldszpan to iest: P. Antoniego Małakiewicza Notaryusza Publicznego w Krakowie pod Liczbą 25 przy ulicy Grodzkiey zamieszkałego, a to w skutku uchwały Trybunału I. Jnstancyi. Wolnego Miasta Krakowa z dnia dwudziestego pierwszego Czerwca roku bieżącego i powtórney z dnia siodmego Listopada roku bieżącego do Liczby 3569 zapadłych.

Zbiór obiaśnień Prawa własności, i warunki Licytacyi, złożone są w Kancellaryi naszey Pisarza Trybunału Pierwszey Jnstancyi Wolnego Miasta Krakowa, których przeyrzenie w godzinach zwyczaynych każdemu pretendentowi iest wolnem; zbiór ten i warunki odczytane zostały według przepisu Art. 959 K. P. S. w dniu 20 Grudnia 1822 r. na Audyencyi Trybunału I. Jnstancyi Wolnego Miasta Krakowa z Okręgiem, a następnie Termin do drugiey Publikacyi Warunkow i do licytacyi przygotowawczey oznaczonem został na dzień 24 Stycznia 1823, na który pretendenci opatrzeni w vadium złp. Trzysta dwadzieścia stawić się zechcą.

Cena pierwszego wywołania iest Złp. 3200 w monecie srebrney, która zarazem stanowi wartość tegoż domu urzędownie przez przysięgłch detaxatorow ocenioną. Po odbytey bezskutecznie Licytacyi przedstanowczey, termin do stanowczey oznaczonym został na godzinę 10 w dniu 11 Marca r. 1823 na Audyencyi Trybunału. — W Krakowie dnia 21 Grudnia 1822 r.

Kuliczkowski, Pisarz.

Pisarz Trybunału Pierwszey Jnstancyi Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu, podaie do publiczney Wiadomości, iż po nastąpioney w dniu 17stym Stycznia r. b. Licytacyi przygotowawczey i zapadłey w tymże dniu i roku uchwalę Trybunału co do warunkow licytacyi, Kamienica po niegdy Stanisławie Hrabi, Szaniawskim pozostała, w Krakowie przy Ulicy Grodzkiey pod Liczbą 180 stoiącą więcey daiącemu, przez Publiczną Licytacyą na Audyencyi Trybunału I. Jnst. W. M. Krakowa, sprzedana będzie, pod Warunkami w Kancellaryi naszey Pisarza Trybunału I. Jnst. złożonemi, ktorych przeyrzenie w godzinach zwyczaynych każdemu Pretendentowi, iest wolne. Warunki takowe odczytane zostały według przepisu Artykułu 959 K. p. S. w dniu 17 Stycznia r. b. na Audyencyi Trybunału I. Jnst. W. M. Krakowa, a następnie termin do Licytacyi Stanowczey, na dzień 4ty Marca r. b. w godzinach rannych, oznaczonym został, na który to termin pretendenci, opatrzeni w vadium złp. trzy tysiące dziewięćset dziewięćdziesiąt trzy, groszy dwadzieścia i ieden Nro złp. 3993 gr. 21 wzywaią się. Cena pierwszego wywołania iest Złp. Trzydzieści dziewięć tysięcy, dziewięćset trzydzieści i siedm Nro 39937 złp. — W Krakowie d. 17 Stycznia 1823 Roku. —

Kuliczkowski Pisarz.